

Ustanowienie jurysdykcji przez wdanie się w spór według Rozporządzenia Bruksela Ia – zagadnienia konstrukcyjne

I. Zagadnienia wstępne - krótka charakterystyka głównych problemów badawczych

II. Właściwość personalna - wyznaczenie zakresu stosowania art. 26 ze względu na miejsce zamieszkania/siedzibę stron sporu

1. Trzy koncepcje reprezentowane na tle art. 24 Rozporządzenia Bruksela I
2. Projektowane rozszerzenie zakresu stosowania rozporządzenia.
3. Porównanie treści art. 23 Rozporządzenia Brukseli I i art. 25 Rozporządzenia Bruksela Ia.
4. Wnioski

III. Ustanowienie jurysdykcji przez wdanie się w spór w systemie norm jurysdykcyjnych

1. Procesowy mechanizm wdanie się w spór
2. Ustanowienie jurysdykcji przez wdanie się w spór a umowa jurysdykcyjna
3. Charakter prawny wdanie się w spór jako podstawa jurysdykcji krajowej w orzecznictwie TSUE
4. Wdanie się w spór jako zdarzenie prawne
5. Wnioski

III. Wykładnia pojęcia „wdanie się w spór”

1. „Wdanie się w spór” w przepisach Rozporządzenia
2. Wykładnia autonomiczna pojęcia „wdania się w spór” w orzecznictwie TSUE
3. Czynności procesowe pozwanego skutkujące wdaniami się w spór
4. Wdanie się w spór przez przedstawiciela pozwanego

IV. Ochrona słabszej strony określonych stosunków prawnych

V. Podsumowanie

Wybrane orzecznictwo

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie C – 111/09, Česká podnikatelská pojistovna a.s., Vienna Insurance Group przeciwko Michalowi Bilasowi.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie C – 327/10, Hypoteční banka a.s. v Udo Mike Lindner.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2014 r. w sprawie C-112/13, A przeciwko B i innym.

Wybrana literatura

P. Grzegorzczak, *Ustanowienie jurysdykcji krajowej na podstawie art. 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/01 a zarzut zapisu na sąd polubowny w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej*, Monitor Prawniczy nr 15/2012, s. 828 – 830.

J. Gołaczyński, *art. 26* [w:] J. Gołaczyński (red.), *Jurysdykcja, uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych*. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1215/2012. Komentarz, Warszawa 2015.

J. Kudła, *Badanie przestrzegania przepisów o jurysdykcji krajowej w sprawach konsumenckich w świetle rozporządzenia nr 1215/2012* [w:] M. Królikowska - Olczak, B. Pachuca - Smulska, *Ochrona prawna konsumenta na rynku mediów elektronicznych*, Warszawa 2016.

Andrzej Torbus, *Ustanowienie jurysdykcji sądów państwa członkowskiego przez wdanie się w spór według rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001*, Europejski Przegląd Sądowy nr 6/2008, s. 11-18.

K. Weitz, *Kilka uwag o wdaniu się w spór jako podstawie jurysdykcji krajowej w sprawach cywilnych i handlowych w prawie wspólnotowym*, Palestra nr 7-8/ 2006, s. 271-278.

K. Weitz, *Nowe rozwiązania dotyczące ochrony słabszej strony stosunku prawnego w rozporządzeniu Bruksela IA* [w:] M. Boratyńska, *Ochrona strony słabszej stosunku prawnego*. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Adamowi Zielińskiemu, Warszawa 2016, s. 785 – 808.

Wybrane przepisy

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

Artykuł 4

1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego.
2. Do osób, które nie są obywatelami państwa członkowskiego, w którym mają miejsce zamieszkania, stosuje się przepisy jurysdykcyjne właściwe dla obywateli tego państwa członkowskiego.

SEKCJA 7

Umowa dotycząca jurysdykcji

Artykuł 25

1. Jeżeli strony niezależnie od ich miejsca zamieszkania uzgodniły, że sąd lub sądy państwa członkowskiego powinny rozstrzygać spór już wynikły albo spór przyszły mogący wynikać z określonego stosunku prawnego, to sąd lub sądy tego państwa mają jurysdykcję, chyba że umowa ta jest nieważna pod względem materialnym, na mocy prawa danego państwa członkowskiego. Tak określona jurysdykcja jest jurysdykcją wyłączną, o ile strony nie uzgodniły inaczej. (...)

Artykuł 26

1. Jeżeli sąd państwa członkowskiego nie ma jurysdykcji na podstawie innych przepisów niniejszego rozporządzenia, uzyskuje on jurysdykcję, jeżeli pozwany przed tym sądem wda się w spór. Niniejszy przepis nie ma zastosowania, jeżeli pozwany wdaje się w spór w tym celu, aby podnieść zarzut braku jurysdykcji lub jeżeli inny sąd ma na podstawie art. 24 jurysdykcję wyłączną.

2. W sprawach, o których mowa w sekcjach 3, 4 lub 5, w których pozwanym jest ubezpieczający, ubezpieczony, uposażony z tytułu ubezpieczenia, poszkodowany, konsument lub pracownik, przed przyjęciem jurysdykcji na podstawie ust. 1 sąd zapewnia, aby pozwany został poinformowany o prawie do zakwestionowania jurysdykcji sądu oraz o skutkach stawiennictwa lub jego braku.

SEKCJA 8

Badanie jurysdykcji i dopuszczalności postępowania

Artykuł 28

1. Jeżeli pozwany mający miejsce zamieszkania w jednym państwie członkowskim zostaje pozwany przed sąd innego państwa członkowskiego, ale się nie stawia, sąd stwierdza z urzędu brak swej jurysdykcji, o ile jego jurysdykcja nie wynika z przepisów niniejszego rozporządzenia.

(...)

Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

Artykuł 4

1. Jeżeli pozwany nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, jurysdykcję sądów każdego Państwa Członkowskiego, z zastrzeżeniem art. 22 i 23, określa prawo tego Państwa.

2. Przeciwno pozwanemu, który nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, każda osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, niezależnie od posiadanego obywatelstwa, może powoływać się w tym państwie na obowiązujące tam przepisy jurysdykcyjne, w szczególności te, które są wymienione w załączniku I, jak obywatel tego państwa.

Sekcja 7

Umowa dotycząca jurysdykcji

Artykuł 23

1. Jeżeli strony, z których przynajmniej jedna ma miejsce zamieszkania na terytorium Państwa Członkowskiego, uzgodniły, że sąd lub sądy Państwa Członkowskiego powinny rozstrzygać spór już wynikły albo spór przyszły mogący wynikać z określonego stosunku prawnego, to sąd lub sądy tego Państwa Członkowskiego mają jurysdykcję. Sąd lub sądy tego Państwa Członkowskiego mają jurysdykcję wyłączną, o ile strony nie uzgodniły czego innego. Taka umowa dotycząca jurysdykcji musi być zawarta: (...)

Artykuł 24

Jeżeli sąd Państwa Członkowskiego nie ma jurysdykcji na podstawie innych przepisów niniejszego rozporządzenia, uzyskuje on jurysdykcję, jeżeli pozwany przed sądem tym wda się w spór. Zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli pozwany wdaje się w spór w tym celu, aby podnieść zarzut braku jurysdykcji lub jeżeli inny sąd ma na podstawie art. 22 jurysdykcję wyłączną.